

Sr. Carlos Raduán de Páramo
Gerent d'Atenció Primària Mallorca
Carrer de l'Escola Graduada, 3
07002 Palma

Document: suggeriment
Emissor: A04038953

Assumpte: suggeriment d'atenció a les persones amb sensibilitat química múltiple (SQM)

Benvolgut senyor,

Hem rebut en aquesta Oficina una queixa i una petició d'una usuària amb sensibilitat química múltiple (SQM). La usuària explicava els problemes que li causa anar al centre de salut o, en el seu cas, a la unitat bàsica de salut. Com que no hi està previst un espai o unes mesures que evitin la utilització de productes químics, la pacient, quan ha d'anar-hi, sol tenir una agudització de la malaltia, amb molèsties i repercussions que a vegades necessiten tractament i duren uns dies.

Segons l'Agència de Protecció Ambiental Americana, l'SQM és un diagnòstic per a persones que sofreixen malalties multisistèmiques com a resultat del contacte o la proximitat a una sèrie d'agents ambientals i altres substàncies, amb un conjunt de símptomes i signes d'etiologia desconeguda al qual se li atribueix un origen multifactorial. Està associada a l'exposició prèvia a substàncies que es troben a l'ambient en concentracions tolerades per la majoria de la població. Els símptomes del sistema nerviós central, respiratori i de tipus gastrointestinal són els més freqüents, però la seva simptomatologia és heterogènia per la seva intensitat i curs evolutiu, el que fa molt difícil obtenir-ne un diagnòstic diferencial.

El Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat va tractar per primera vegada l'any 2011 l'SQM com un problema de salut en el «Documento Consenso de Sensibilidad Química Múltiple»¹. Una actualització posterior², del 2015, va fer una revisió sistemàtica de la literatura científica amb el punt de partida del document del 2011. Aquest

1 - Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad. Sensibilidad Química Múltiple. Documento de consenso [Internet]; 2011 [Consultat 24 Abr 2024]. Disponible a:
<http://riberdis.cedid.es/bitstream/handle/11181/3199/Sensibilidad_quimica_multiple_Documento_d_e_consenso.pdf?sequence=1&rd=0031943553130292>

2 - Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad. Actualización de la Evidencia Científica sobre Sensibilidad Química Múltiple (SQM). Informes de Evaluación de Tecnologías Sanitarias [Internet];

document inclou a les conclusions que l'SQM s'associa freqüentment a persones amb malalties al·lèrgiques, no se'n coneix la causa i, a les nombroses hipòtesis etiopatogèniques, s'hi inclouen la predisposició individual d'origen genètic o sociocultural. S'indica també que la inespecificitat i variabilitat dels símptomes dificulta el diagnòstic i, quant a les mesures terapèutiques, el document considera com a millor opció evitar l'exposició a les substàncies desencadenants.

També es considera que l'adopció de mesures per a sensibilitzar a la població sobre l'SQM podria influir en la reducció de l'exposició a substàncies desencadenants i milloraria la comprensió d'aquesta patologia. Les persones que la pateixen poden sentir que no es comprèn la limitació que els produeix, que pot ser lleu o tan important com per aïllar-se en el seu domicili.

Per les seves característiques, no es coneix la prevalença de l'SQM. En el document d'actualització mencionat s'estima entre un 0,02 i un 0,04% per a la població general espanyola i un 19% en el cas de persones diagnosticades d'al·lèrgia. Aplicant aquestes dades a la població de les Illes Balears podria haver de 244 a 488 persones afectades, amb àmplies oscil·lacions.

Als centres sanitaris es troben moltes substàncies que en poden ser desencadenants, des de productes de neteja fins als utilitzats en la higiene personal dels treballadors. En els centres de salut i unitats bàsiques, en els quals tots els espais i consultes solen estar ocupats, pot ser difícil disposar d'un espai lliure de substàncies potencialment sensibilitzants; no obstant això, el coneixement de les persones que pateixen SQM pot afavorir la sensibilització i les alternatives per a facilitar la seva atenció sanitària.

Per tot això, i a l'efecte de millorar l'atenció a les persones amb sensibilitat química múltiple, us suggeresc el següent:

1. Que es facilitin mesures concretes per a tots els centres d'atenció primària i professionals que atenguin persones amb SQM.
2. Que es sensibilitzi el personal sanitari sobre les dificultats per a ser ateses que a vegades poden tenir les persones amb SQM.

Palma, en data de la signatura electrònica

La defensora dels Usuaris del Sistema Sanitari Públic

Micaela Lull Sarralde

2015 [Consultat 24 Abr 2024]. Disponible a:
<<https://www.sergas.es/Asistencia-sanitaria/Documents/953/Actualizaci%C3%B3n%20de%20la%20evidencia%20cient%C3%ADfica%20sobre%20sensibilidad%20qu%C3%ADmica%20m%C3%BAltiples.pdf>>